

На основу тачке 3. Закључка Владе 05 број 335-2493/2023-1 од 23. марта 2023. године, и у вези с чланом 26. став 4. Закона о извозу и увозу робе двоструке намене („Службени гласник РС”, бр. 95/13 и 77/19), објављује се

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПОСЛОВА ИЗВОЗА, УВОЗА, ПРУЖАЊА БРОКЕРСКИХ УСЛУГА И ТЕХНИЧКЕ ПОМОЋИ У ОБЛАСТИ РОБЕ ДВОСТРУКЕ НАМЕНЕ ЗА 2021. ГОДИНУ

I. УВОД

Правни основ за израду Годишњег извештаја о реализацији послова извоза, увоза, пружања брокерских услуга и техничке помоћи у области робе двоструке намене за 2021. годину (у даљем тексту: Извештај) садржан је у члану 26. став 3. Закона о извозу и увозу робе двоструке намене¹ (у даљем тексту: Закон), којим је прописано да „Министарство припрема годишњи извештај о реализацији извоза и увоза робе двоструке намене, пруженим брокерским услугама и техничкој помоћи, укључујући податке о забрани транзита и доставља га Влади”.

Годишњи извештај о реализацији послова извоза, увоза, пружања брокерских услуга и техничке помоћи у области робе двоструке намене усваја Влада и доставља га Народној скупштини. Овај извештај даје преглед извоза и увоза наведене робе, у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2021. године, у складу са препорукама, стандардима и правилима Европске уније.

Систем извозне контроле, дефинисан у свим својим фазама законима и пратећим прописима, представља значајан сегмент у процесу приступања Европској унији. Циљ контроле спољнотрговинског промета робе двоструке намене је борба против ширења оружја за масовно уништавање. Контрола извоза и увоза робе двоструке намене (Dual use Items)² и националне контролне листе роба за које је потребна дозвола, а које су усклађене са релевантним листама Европске уније у овој области, значајан је елемент те борбе.

Савет безбедности Уједињених нација је 2004. године усвојио Резолуцију о неширењу оружја за масовно уништење (Резолуција СБ 1540) којом се ширење нуклеарног, биолошког и хемијског оружја означава као главна претња међународном миру и безбедности. Овим документом Савет безбедности позива све државе чланице Уједињених нација да испуне своје обавезе у вези са контролом наоружања и/или разоружањем и спрече ширење свих врста оружја за масовно уништење. У Резолуцији се истиче обавеза свих држава потписница да усвоје и примене делотворне законе и спроведу их у пракси кроз успостављање домаћег система контроле у овој области и предузимања мера за њихову примену.

Извештај о извозу и увозу робе двоструке намене садржи информације о политици извозно-увозне контроле, националном законодавству, националним контролним листама, критеријумима за издавање дозволе, институцијама надлежним у поступку издавања дозволе, међународним обавезама, досадашњем искуству на пољу извозне контроле као и статистичке податке који су дати у одељцима.

Одељци уз Извештај садрже податке, приказане по табелама, о издатим, одбијеним и одузетим дозволама, као и о реализацији спољнотрговинског промета робе двоструке намене за 2021. годину.

¹ „Службени гласник РС”, бр. 95/13 и 77/19

² Роба двоструке намене обухвата широк спектар материјала, опреме и технологије која може бити употребљена двоструко, за развој оружја за масовно уништење са једне стране, и у цивилне сврхе, са друге стране.

Приликом израде Извештаја поштоване су препоруке Европске уније по питању форме и садржине националног извештаја, како би био компатибилан са извештајима држава чланица Европске уније и употребљив у сврху поређења са националним извештајима земаља у региону и шире.

Министарство надлежно за послове спољне трговине (у даљем тексту: Министарство) води базу података о спољнотрговинском промету робе двоструке намене и његовој реализацији по издатим дозволама на основу података добијених од царинских органа као и лица који обављају ове послове. Наиме, чланом 24. Закона прописана је обавеза извозника, увозника, брокера и пружаоца техничке помоћи да достави податке о извршеном извозу и увозу контролисане робе, и то у року од 15 дана од дана реализације посла. Ако се у периоду важења дозволе посао не реализује, оригинал неискоришћене дозволе мора се вратити Министарству.

Извозници односно увозници достављају податке о категорији робе из контролне листе, као и њен опис, броју комада, крајњој употреби, финансијској вредности, земљи извоза, односно увоза и земљи крајњег одредишта, односно земљи порекла. Вредносни подаци исказани у Извештају су у УСД, а за прерачунавање износа из једне валуте у другу користи се званични средњи курс Народне банке Србије који се примењује на дан 31. децембар 2021. године.

II. НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАВСТВО

У области спољне трговине контролисаном робом, национално законодавство које се примењује чине:

- 1) Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме³;
- 2) Закон о извозу и увозу робе двоструке намене⁴;
- 3) подзаконски акти;
- 4) ратификоване међународне конвенције и споразуми;
- 5) остали прописи од утицаја на ову област.

1. Закон о извозу и увозу наоружања и војне опреме

Закон о ивозу и увозу наоружања и војне опреме ступио је на снагу 16. октобра 2014. године. У изради Закона учествовали су експерти из држава чланица Европске уније (Португалија, Чешка и Белгија), као и експерти из САД-а.

Циљ Закона о ивозу и увозу наоружања и војне опреме је да се успостави ефикасна државна контрола у области спољнотрговинског промета наоружањем и војном опремом ради остваривања и заштите безбедносних, спољнополитичких и економских интереса, међународног кредибилитета и интегритета и поштовања међународних обавеза које је преузела Република Србија.

Закон о ивозу и увозу наоружања и војне опреме представља основ за свеобухватну контролу извоза и увоза наоружања и војне опреме као и контролу пружања брокерских и услуга техничке помоћи, прописује обавезу и услове регистрације привредних субјеката за обављање ових послова и процедуру издавања дозвола, дефинише задатке и улогу надлежних органа у вези са прописаном административном процедуром и предвиђа санкције за његово кршење.

³ „Службени гласник РС”, број 107/14

⁴ „Службени гласник РС”, бр. 95/13 и 77/19

Доношењем Закона о извозу и увозу наоружања и војне опреме, заједно са раније донетим Законом (новембар 2013. године) заокружен је правни оквир и успостављен правни основ за ефикасну извозну контролу наведене робе, у складу са међународним стандардима.

2. Закон о извозу и увозу робе двоструке намене

Извоз, увоз и транзит робе двоструке намене, као и пружање брокерских услуга и услуга техничке помоћи у вези са том робом, у Републици Србији су уређени Законом, који је ступио је снагу 8. новембра 2013. године.

Законом су, између осталог, уређени предмет и циљ закона, услови, начин и поступак за издавање дозвола за извоз и увоз робе двоструке намене, пружање брокерских услуга и услуга техничке помоћи, установљене обавезе извештавања за учеснике у овим пословима, нормирана контрола од стране надлежних органа Републике Србије, предвиђене казнене одредбе, као и друга питања од значаја за контролу извоза и увоза робе двоструке намене.

Ступањем на снагу Закона престала је обавеза Министарства да региструје привредне субјекте за извоз и увоз робе двоструке намене. Предвиђена је могућност продужења важења издате дозволе на годину дана на период потребан за окончање посла предвиђен уговором. Инкорпорирана је тзв. „свеобухватна клаузула” (catch-all) којом се јача извозно - увозна контрола робе двоструке намене и пружање услуга у вези са том робом, итд.

Законом је систем контроле извоза у потпуности усклађен са европским законодавством, као и са међународним стандардима. Закон је успоставио јак систем контроле и надзора у овој области, ради остваривања и заштите одбрамбених, безбедносних и спољнополитичких интереса Републике Србије, њеног међународног кредибилитета, као и обезбеђење поштовања међународних обавеза које је преузела наша држава. Изменама и допунама Закона које су ступиле на снагу новембра 2019. године⁵ укинута је контрола увоза робе двоструке намене, осим робе са Листе 1, 2 и 3 Конвенције о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о њиховом уништењу (CWC). На тај начин постигнут је висок степен усаглашености са европским законодавством у овој области (правно обавезујућа Регулатива 428/2009 којом се такође не контролише увоз робе двоструке намене), као и осетно растерећење привреде.

3. Подзаконски акти

Подзаконским актима ближе се уређују одређена питања из материје Закона. У том смислу, донети су следећи прописи:

- 1) Одлука о утврђивању Националне контролне листе наоружања и војне опреме⁶ (усклађена са листом ЕУ);
- 2) Одлука о утврђивању Националне контролне листе робе двоструке намене⁷ (усклађена са Листом роба и технологија двоструке намене Европске уније);
- 3) Правилник о обрасцу захтева за издавање дозволе, обрасцу дозволе, обрасцу и садржају сертификата и потврда који прате извоз и увоз робе двоструке намене⁸ и
- 4) Правилник о облику и садржају извештаја о извозу и увозу робе двоструке намене, пруженој брокерској услузи и техничкој помоћи⁹.

⁵ „Службени гласник РС”, број 77/19

⁶ „Службени гласник РС”, број 102/20

⁷ „Службени гласник РС”, број 28/21

⁸ „Службени гласник РС”, број 103/18

⁹ „Службени гласник РС”, број 103/18

3.1. Националне контролне листе

На основу члана 5. Закона и члана 4. Закона о извозу и увозу наоружања и војне опреме, Влада, на предлог Министарства, утврђује Листу која је усклађена са релевантном листом Европске уније. То су:

- 1) Национална контролна листа наоружања и војне опреме¹⁰ и
- 2) Национална контролна листа робе двоструке намене.¹¹

Законом је прописано да Влада може утврдити и друге листе ради извршавања обавеза из међународних уговора.

Основни циљ утврђивања националних контролних листи и њиховог усклађивања са листама Европске уније, као и контроле промета робе која је у њима наведена јесте унапређење регионалне и међународне безбедности ради постизања што веће транспарентности и одговорности у области трансфера конвенционалног наоружања и производа и технологија двоструке намене, као и спречавање пролиферације оружја за масовно уништење, система за њихово лансирање и пратећих материјала и технологија, односно предузимање мера и поступака да контролисана роба не дође у посед терориста.

Национална контролна листа наоружања и војне опреме (наоружање, војна опрема и односне технологије) је усклађена са Заједничком листом војне опреме Европске уније обухваћене Правилима понашања Европске уније о поступању код извоза наоружања.

Роба која се налази на Националној контролној листи наоружања и војне опреме обухвата ново и половно наоружање и војну опрему, односно, робу која је пројектована или модификована за војну употребу.

Национална контролна листа робе двоструке намене (укључујући софтвер и технологије), која поред цивилне може имати и војну намену је усклађена са Листом роба и технологија двоструке намене Европске уније.

Контролна Листа роба и технологија двоструке намене Европске уније интегрише листе свих различитих међународних контролних режима укључујући Васенарски споразум (Wassenaar Arrangement - WA), Режим контроле ракетне технологије (Missile Technology Control Regime-MTCR), Групу нуклеарних снабдевача (Nuclear Suppliers Group-NSG), Аустралијску групу (The Australia Group-AG) и Конвенцију о хемијском оружју (Chemical Weapons Convention-CWC). Листа има флексибилну форму која дозвољава интеграцију различитих нових међународних контрола и дата је у Прилогу 1 (Национална контролна листа РДН и јединице мера), уз овај извештај.

Одређивање броја из националне контролне листе захтева добро познавање садржаја националних листа контролисаним робом, поготово листе робе двоструке намене (Категорије 0 – 9), као и карактеристика и особина саме робе. Неопходно је најпре извршити препознавање артикала у оквиру програма оружја масовне деструкције (нуклеарно, хемијско, биолошко или ракетно оружје) што обухвата широк спектар производа и технологија. Понекад се дешава да се један исти производ, у зависности од крајње употребе робе и/или крајњег корисника, као и његових карактеристика, може наћи на војној или листи робе двоструке намене и односних технологија.

Национална контролна листа наоружања и војне опреме и Национална контролна листа робе двоструке намене, као и остала регулатива у овој области, објављене су на сајту Министарства¹².

¹⁰ „Службени гласник РС”, број 102/20

¹¹ „Службени гласник РС”, број 28/21

¹² www.mtt.gov.rs

4. Ратификоване међународне конвенције и споразуми

Република Србија је потписник међународних споразума и конвенција о забрани ширења оружја за масовно уништавање, и то:

- 1) Споразум о неширењу нуклеарног наоружања (NPT) – (СФРЈ ратификовала 1970, СРЈ одобрила 2002. године);
- 2) Конвенција о забрани развоја, производње и складиштења бактериолошког (биолошког) и токсиколошког оружја и његовог уништавања (BWC) – (СФРЈ ратификовала 1973, СРЈ одобрила 2001. године);
- 3) Конвенција о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о њиховом уништењу (CWC) – (ратификована 2000. године);
- 4) Режим контроле ракетне технологије (MTCR) (Србија и Црна Гора је фебруара 2004. године унилатерално прихватила, да се придржава MTCR-а документа „Опрема, софтвер и технологија”, од 30. маја 2003. године и Упутства за важне трансфере осетљивих пројектила од 7. јануара 1993. године);
- 5) Свеобухватан споразум о забрани нуклеарног тестирања (CBTC) (Србија и Црна Гора ратификовала овај споразум 2004. године).

5. Остали прописи од утицаја на ову област

Поред Закона, у позитивном законодавству Републике Србије, у области спољнотрговинског промета робом двоструке намене, примењују се и други закони, који прецизније регулишу одређена питања, значајна и од утицаја, за обављање спољне трговине у области наоружања. Ову групу закона чине:

- 1) Закон о спољнотрговинском пословању („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 36/11 – др. закон, 88/11 и 89/15 – др. закон);
- 2) Царински закон („Службени гласник РС”, бр. 95/18, 91/19 – др. закон, 144/20 и 118/21);
- 3) Закон о забрани развоја, производње, складиштења и употребе хемијског оружја и о његовом уништавању („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 104/13);
- 4) Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС”, бр. 104/16, 83/18 и 95/18 – др. закон и 10/19 – др. закон);
- 5) Закон о хемикалијама („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- 6) Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18 и 10/19).

III. ОСНОВА СИСТЕМА ИЗВОЗНО-УВОЗНЕ КОНТРОЛЕ

Послови извоза и увоза робе двоструке намене, као и пружања брокерских услуга и техничке помоћи у овој области обављају се у две фазе:

- 1) издавање дозвола за сваки конкретан посао извоза и увоза робе двоструке намене, пружања брокерских услуга и техничке помоћи и
- 2) надзор и контрола вршења наведених послова.

1. Издавање дозвола

Сходно одредби члана 10. ст. 1 - 3. Закона, дозвола је исправа коју издаје Министарство са роком важења до једне године. Изузетно, уколико реализација посла траје дуже од годину дана, дозвола се може издати на рок за окончање посла предвиђен уговором.

Правилником о обрасцу и садржини захтева за издавање дозволе, обрасцу дозволе и другим обрасцима који прате извоз и увоз робе двоструке намене¹³ дефинисана је форма захтева за издавање дозволе и других образаца, као и списак докумената које је неопходно поднети уз захтев.

У поступку одлучивања о конкретном захтеву Министарство прибавља сагласност министарства надлежног за спољне послове, министарства надлежног за послове одбране, министарства надлежног за унутрашње послове и органа државне управе надлежном за послове националне безбедности. Такође, чланом 13. Закона, прописано је да ако један од органа ускрати сагласност о издавању дозволе одлучује Влада.

Закон прописује поступак издавања дозвола за извоз и увоз, као и дозвола за пружање брокерских услуга и услуга техничке помоћи. Поред тога, предвиђено је издавање дозвола по основу изузећа од редовне процедуре, ако се привремено извозе или увозе сајамски, музејски и изложбени експонати ради учествовања на међународним манифестацијама.

Дозволе по основу изузећа од редовне процедуре Министарство издаје у року од 24 часа од дана пријема изјаве крајњег корисника, односно другог документа којим се потврђује намене робе.

Издата дозвола се може одузети, у случајевима који су изричито наведени чланом 19. Закона.

Издата дозвола може престати да важи у случајевима предвиђеним чланом 18. Закона или се може изменити у складу са условима прописаним чланом 20. Закона.

Министарство, када је у питању увоз робе двоструке намене, издаје и Сертификат крајњег корисника - End User Certificate. Са друге стране, када је у питању извоз наведене робе, Министарство проверава достављени сертификат крајњег корисника, са аспекта испуњености услова из члана 12. Закона (да није старији од шест месеци, да садржи све неопходне елементе и да је преведен и превод оверен од стране овлашћеног судског тумача).

1.1. Критеријуми за издавање дозволе

Закон обухвата критеријуме прописане Заједничком позицијом Европске уније (Common Position 944/2008) који се примењују на издавање дозвола за извоз и увоз робе двоструке намене. На основу ових критеријума утврђује се:

1) да ли се издавањем дозволе угрожава поштовање међународних обавеза Републике Србије, које проистичу из чланства у Уједињеним нацијама, Организацији за европску безбедност и сарадњу и другим међународним организацијама које обавезују Републику Србију, односно чланства у међународним контролним режимима;

2) да ли се издавањем дозволе угрожава поштовање људских права у земљи крајњег корисника;

3) да ли се издавањем дозволе угрожава одржавање регионалног мира, безбедности и стабилности;

4) да ли се издавањем дозволе угрожавају безбедносни или одбрамбени интереси Републике Србије, јавна безбедност и уставни поредак;

¹³ „Службени гласник РС”, број 103/18

- 5) да ли је издавање дозволе супротно спољнополитичком или економском интересу Републике Србије;
- 6) да ли се издавањем дозволе омогућава избијање или наставак оружаних и других сукоба у држави крајње употребе робе;
- 7) да ли се издавањем дозволе омогућава употреба робе за подстицање немира у држави крајње употребе робе;
- 8) да ли се издавањем дозволе доприноси ризику њеног преусмеравања;
- 9) да ли издавање дозволе има негативан утицај на националну безбедност, као и на понашање државе крајњег корисника према тероризму и међународно организованом криминалу, природу њених савезништава и поштовање међународног права и
- 10) да ли приложени документи одговарају крајњој намени наведеној у захтеву.

У складу са Заједничком позицијом, Законом је прописано да се захтев за издавање дозволе који садржи елементе и податке из прва 4 критеријума, аутоматски одбија, док процену постојања критеријума 5-8 врше надлежне националне институције. Правила су политички обавезујућа за државе чланице Европске уније. Њиховом уградњом у национално законодавство и доследном применом у процедури издавања дозвола, Република Србија испуњава захтеве Европске уније за усклађивање прописа у овој области.

Испуњеност критеријума процењују министарства која су укључена у административну процедуру издавања дозволе, свако према својој надлежности, на основу којих дају сагласност да ли дозволу треба издати или не.

1.2. Надлежне институције у процесу издавања дозволе

Према члану 13. Закона, Министарство комплетан захтев за издавање дозволе доставља на сагласност министарству надлежном за послове одбране, министарству надлежном за спољне послове и министарству надлежном за унутрашње послове, као и органу државне управе надлежном за послове националне безбедности.

Министарство може у поступку одлучивања о захтеву обавити консултације са другим органима, организацијама и агенцијама надлежним за примену овог закона.

2. Контрола

Царински органи, органи служби безбедности и надлежни инспекцијски органи Републике Србије у оквиру својих овлашћења спроводе сталну контролу над вршењем наведених послова.

Министарства, посебне организације и други органи државне управе, поред обавезе чувања тајних података, имају право и обавезу да размењују податке о извозницима, увозницима, као и о извезеној, односно увезеној роби двоструке намене који су неопходни за спровођење контроле.

Извозници, увозници, банке и друге финансијске организације, као и друга лица која располажу информацијама неопходним за спровођење контроле извоза и увоза робе двоструке намене, дужни су да доставе на увид пословне књиге, пошту, као и било коју другу информацију министарству, царинским органима и тужилаштву на њихов захтев.

Одредбом члана 7. Закона такође је прописано да Министарство може решењем забранити транзит робе двоструке намене о чему, без одлагања, обавештава органе надлежне за унутрашње послове као и царинске органе.

У Министарству је, сходно одредбама Закона које се односе на евидентирање свих поднетих захтева за издавање дозволе, као и издатих, одузетих, измењених и дозвола које су престале да важе,

формирана рачунарска база података која се, употребом одговарајуће наменски пројектоване вишекорисничке рачунарске програмске апликације, редовно ажурира. Наведена база података је тако пројектована да обухвата све податке значајне за систем извозно-увозне контроле робе двоструке намене и то у обиму и облику који захтева извештавање по дефинисаним националним и регионалним годишњим извештајима.

IV. СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Одељак 1

Подаци о издатим дозволама за извоз РДН, према дестинацији извоза, разврстано према НКЛ РДН

За извоз робе двоструке намене у 2021. години издато је 20 дозвола, у вредности од 1,79 милиона УСД¹⁴. У односу на 2020. годину издато је дупло више дозвола, а вредност издатих дозвола је смањена за 4,22 мил. УСД (70%).

У 2021. години издате су дозволе за извоз робе двоструке намене купцима у 14 држава, за девет више од претходне године. Извозне дозволе су издате за следеће дестинације: Црна Гора (5 дозвола), Сједињене Америчке Државе и Краљевина Холандија (по 2 дозволе), Ирска, Краљевина Бахреин, Краљевина Саудијска Арабија, Република Естонија, Република Перу, Република Северна Македонија, Руска Федерација, Савезна Република Немачка, Уједињени Арапски Емирати, Украјина и Хашемитска Краљевина Јордан (по 1 дозвола).

У периоду 2005-2021. године је издато укупно 143 дозволе за извоз РДН.
Видети Графикон бр. 1.

Најважније извозне дестинације, према вредности издатих дозвола су Уједињени Арапски Емирати (0,5 мил. УСД, односно 28%), Република Перу (0,36 мил. УСД, односно 20%), Краљевина Холандија (0,26 мил. УСД, односно 14%) и Сједињене Америчке Државе, Краљевина Бахреин и Савезна Република Немачка (са по 0,17 до 0,18 мил. УСД, односно по 10%).

Укупна вредност закључених спољнотрговинских послова извоза РДН, према издатим дозволама за првих шест дестинација износи 1,65 мил. УСД, што је 92% вредности свих издатих дозвола. Вредност уговореног извоза на све остале дестинације износи 0,15 мил. УСД или 8% од укупне вредности издатих извозних дозвола.

Видети Графикон бр. 6.

У периоду 2005-2021. године укупна вредност издатих дозвола за извоз РДН износи 87,32 мил. УСД.

Видети Графикон бр. 2.

¹⁴ Исказано у милионима америчких долара, у даљем тексту мил. УСД

Одељак 2

Подаци о издатим дозволама за увоз РДН, према дестинацији увоза, разврстано према НКЛ РДН

За увоз робе двоструке намене у 2021. години издато је 26 дозвола, у вредности од укупно 0,47 мил. УСД. У односу на 2020. годину број издатих дозвола је већи за 8 дозвола, док је укупна вредност издатих дозвола остала иста.

Издате су дозволе за увоз из 6 држава, што је у односу на 2020. годину за 2 дестинације више.

Према броју издатих дозвола: Република Словенија (10 дозвола), Савезна Република Немачка (7), Румунија (5), Чешка Република (2), Руска Федерација и Краљевина Шпанија (по једна дозвола).

У периоду 2005–2021. године је издато 1.430 дозвола за увоз РДН.

Видети Графикон бр. 1.

Према вредности издатих дозвола, најзначајније увозне дестинације су: Савезна Република Немачка (0,26 мил. УСД, односно 55%), Румунија (0,12 мил. УСД, односно 26%), Руска Федерација (0,09 мил. УСД, односно 19%).

Видети Графикон бр. 7.

У периоду 2005–2021. године укупна вредност издатих дозвола за увоз РДН износи 216,56 мил. УСД.

Видети Графикон бр. 2.

Одељак 3

Подаци о реализацији извоза по издатим дозволама за извоз *РДН*, према дестинацији извоза, разврстано према НКЛ РДН

У овом одељку је приказана реализација извоза по дозволама издатим за извоз РДН у 2021. години (видети Одељак 1) и реализација дозвола које су издате у претходним годинама са роком важења у 2021. години, а нису реализоване или су делимично реализоване пре године извештавања.

Укупна реализација извоза РДН у 2021. години је износила 1,53 мил. УСД. Посматрајући вредност издатих дозвола, реализација извоза РДН у 2021. години је 85%. Овде треба имати у виду удео реализације важећих дозвола из претходних година. За упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по годинама видети Графикон бр. 4.

Највећа вредност у реализацији извоза је остварена извозом у Уједињене Арапске Емирате (0,5 мил. УСД, односно 33%), Републику Перу (0,36 мил. УСД, односно 24%), Руску Федерацију (0,32 мил. УСД, односно 21%) и Краљевину Бахреин (0,17 мил. УСД, односно 11%). Од укупне вредности реализованог извоза РДН у 2021. години реализовани извоз на наведене дестинације износи 1,36 мил. УСД, односно 89%.

Видети Графикон бр. 6.1.

У периоду 2005–2021. године укупна вредност реализованих дозвола за извоз РДН износи 72,91 мил. УСД.

Видети Графикон бр. 3.

Одељак 4

Подаци о реализацији увоза по издатим дозволама за увоз РДН, према дестинацији увоза, разврстано према НКЛ РДН

У овом одељку је приказана реализација увоза по дозволама издатим за увоз РДН у 2021. години (видети Одељак 2) и реализација дозвола које су издате у претходним годинама са роком важења у 2021. години, а нису реализоване или су делимично реализоване пре године извештавања.

Реализација увоза по издатим дозволама за увоз РДН у 2021. години је износила 0,28 мил. УСД. Посматрајући вредност издатих дозвола, реализација увоза РДН у 2021. је 50% од одобреног увоза (треба имати у виду удео реализације важећих дозвола из претходних година). За упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по годинама видети Графикон бр. 5.

Највећа вредност у реализацији увоза РДН у 2021. години је остварена увозом из Савезне Републике Немачке (0,15 мил. УСД, односно 53%), Републике Словеније (0,07 мил. УСД, односно 24%) и Румуније (0,06 мил. УСД, односно 22%). Од укупне вредности реализованог увоза РДН у 2021. години реализовани увоз са наведених дестинација износи мало мање од 0,28 мил. УСД, односно око 99%.

Видети Графикон бр. 7.1.

У периоду 2005–2021. године укупна вредност реализованих дозвола за увоз РДН износи 150,69 мил. УСД.

Видети Графикон бр.3.

Одељак 5

Подаци о одбијеним захтевима и одузетим дозволама за извоз РДН, према дестинацији извоза, разврстано према НКЛ РДН

У овом извештајном периоду одбијен је један захтев за извоз робе двоструке намене у Кинеску Провинцију Тајван.

Одељак 6

Подаци о одбијеним захтевима и одузетим дозволама за увоз РДН, према дестинацији увоза, разврстано према НКЛ РДН

Није било одбијених захтева, нити одузетих дозвола за увоз робе двоструке намене у 2021. години.

V. ПРИЛОЗИ

Прилог 1: НАЦИОНАЛНА КОНТРОЛНА ЛИСТА РДН И ЈЕДИНИЦЕ МЕРА

Прилог 1.1: Структура Националне контролне листе робе двоструке намене

Техничке категорије:

- 0 - Нуклеарни материјали, постројења и опрема
- 1 - Специјални материјали и опрема која се односи на њих
- 2 - Обрада материјала
- 3 - Електроника
- 4 - Рачунари
- 5 - Телекомуникације и „заштита информација”
- 6 - Сензори и ласери
- 7 - Навигација и авионска електроника
- 8 - Поморство
- 9 - Ваздушни и свемирски простор и погонски системи

Групе:

- A - Системи, опрема и компоненте
- B - Опрема за тестирање проверу и производњу
- C - Материјали
- D - Софтвер
- E - Технологија

Мултилатералне и унилатералне контроле:

- 000-099 - Васенарски споразум
- 100-199 - Режим контроле технологије пројектила
- 200-299 - Група нуклеарних снабдевача
- 300-399 - Аустралијска група
- 400-499 - Конвенција о хемијском оружју
- 500-599 - Резервисано
- 600-699 - Резервисано
- 700-799 - Резервисано
- 800-899 - Резервисано
- 900-999 - Унилатералне контроле

Нпр. ознака за мераче гравитације (гравиметри) у Контролној листи роба Европске уније је 6A007. Значи, да гравиметри припадају техничкој категорији б - Сензори и ласери, групи А- Системи, опрема и делови и да се налази под контролом Васенарског споразума.

Прилог 1.2: Преглед коришћених јединица мера, одн. скраћеница

Наведене ознаке у Одељцима Извештаја, имају следеће значење:

GN - гарнитура

KD - комад

L - литар

mL - милилитар

t - тона

kg - килограм

gr - грам

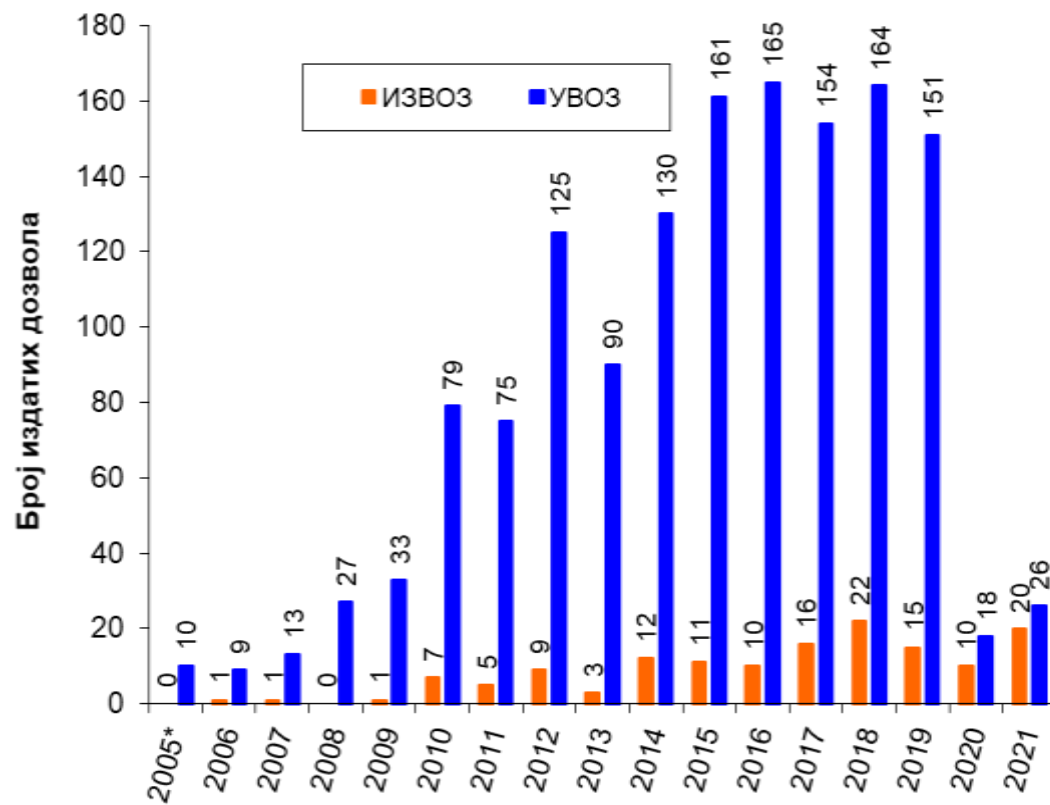
m - дужни метар

m² - квадратни метар

Прилог 2: Графикони-графички преглед спољнотрговинског промета РДН

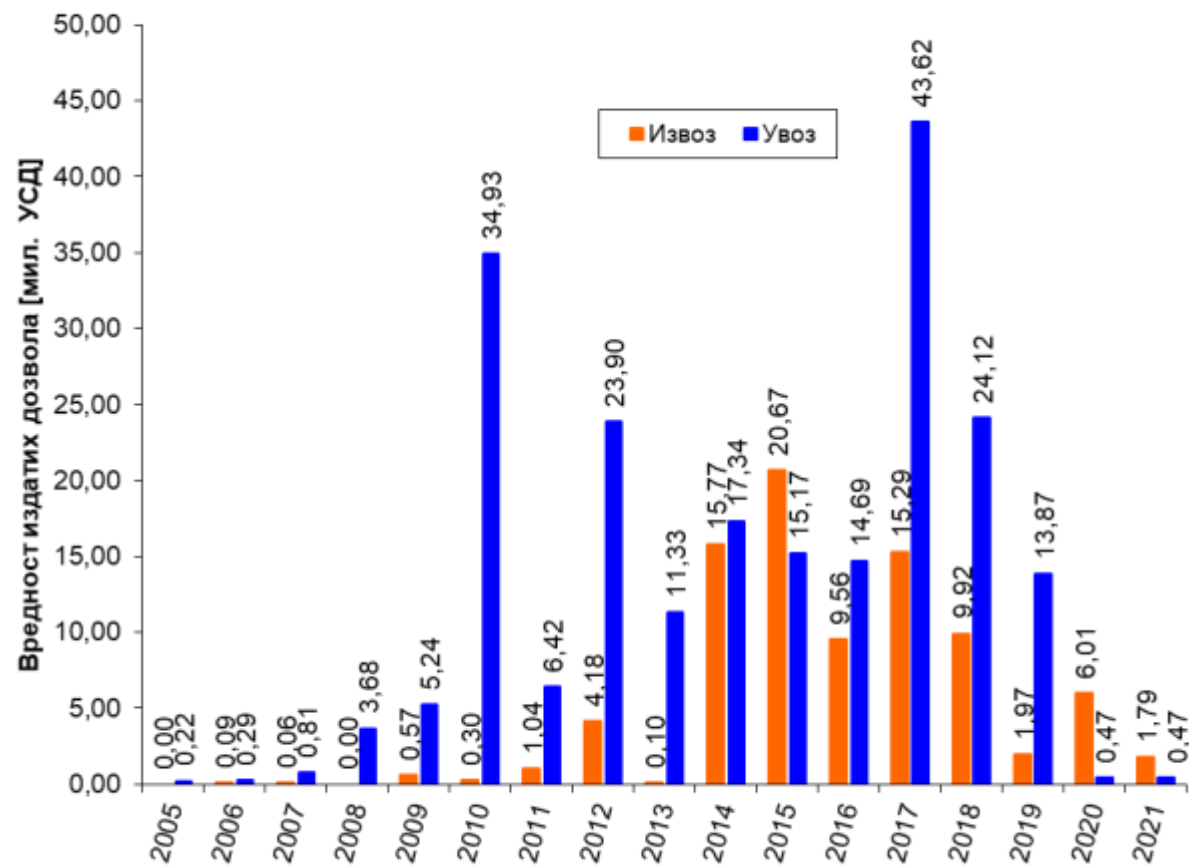
Графикон бр. 1: Број издатих дозвола за извоз и увоз РДН

	година	извоз	увоз
1	2005*	0	10
2	2006	1	9
3	2007	1	13
4	2008	0	27
5	2009	1	33
6	2010	7	79
7	2011	5	75
8	2012	9	125
9	2013	3	90
10	2014	12	130
11	2015	11	161
12	2016	10	165
13	2017	16	154
14	2018	22	164
15	2019	15	151
16	2020	10	18
17	2021	20	26
	Укупно	143	1.430

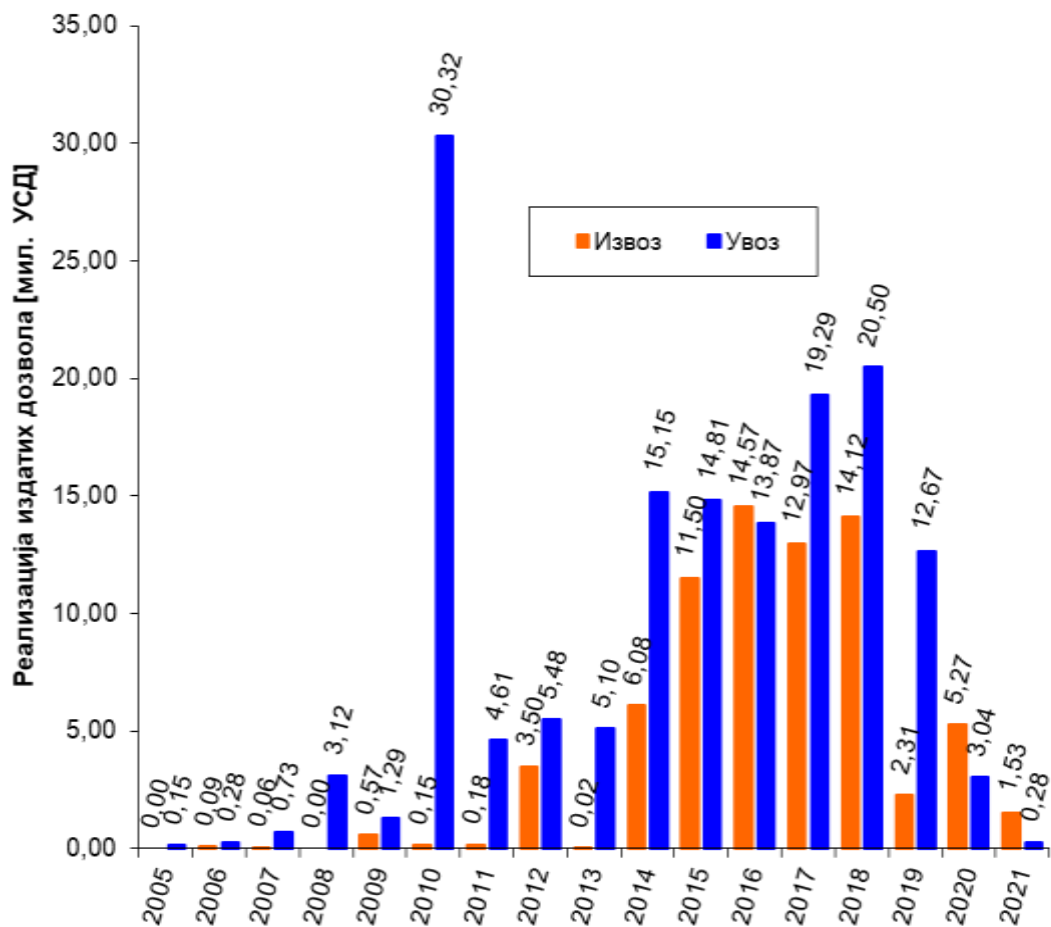
Графикон бр. 2: Вредност издатих дозвола за РДН (у милионома УСД)

Одобрено [милиона УСД]			
	Година	Извоз	Увоз
1	2005	0,00	0,22
2	2006	0,09	0,29
3	2007	0,06	0,81
4	2008	0,00	3,68
5	2009	0,57	5,24
6	2010	0,30	34,93
7	2011	1,04	6,42
8	2012	4,18	23,90
9	2013	0,10	11,33
10	2014	15,77	17,34
11	2015	20,67	15,17
12	2016	9,56	14,69
13	2017	15,29	43,62
14	2018	9,92	24,12
15	2019	1,97	13,87
16	2020	6,01	0,47
17	2021	1,79	0,47
	Укупно	87,32	216,56

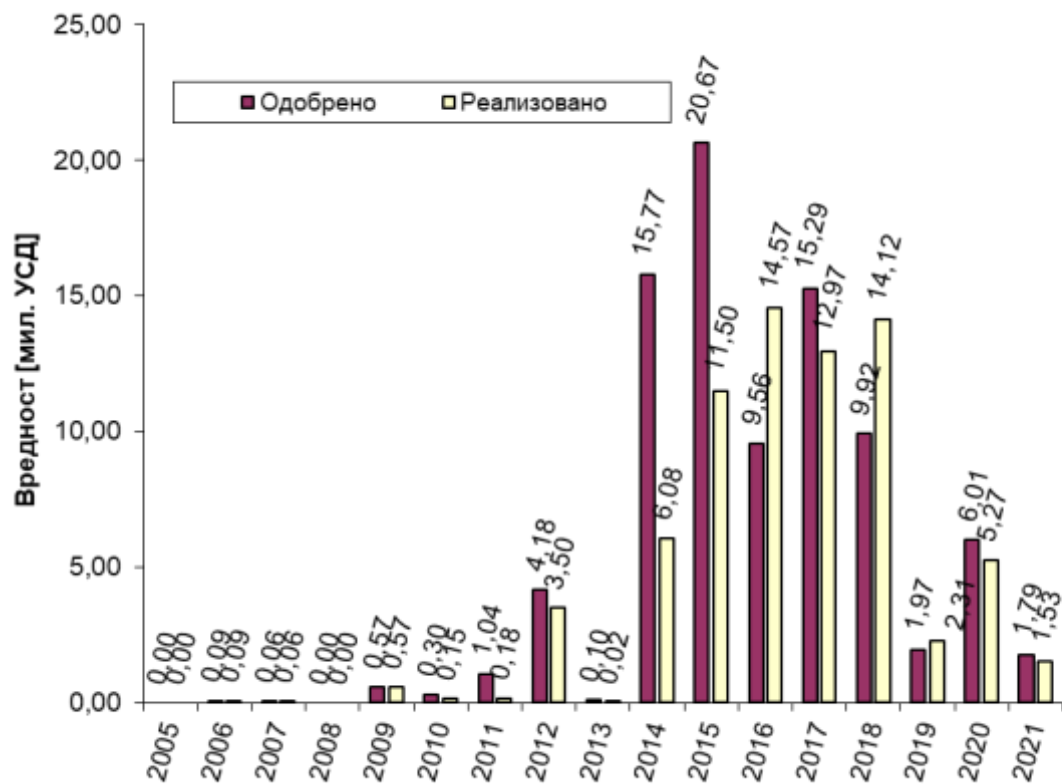
Графикон бр. 3: Реализација издатих дозвола за РДН (у милионома УСД)

Реализовано [милиона УСД]			
	Година	Извоз	Увоз
1	2005	0,00	0,15
2	2006	0,09	0,28
3	2007	0,06	0,73
4	2008	0,00	3,12
5	2009	0,57	1,29
6	2010	0,15	30,32
7	2011	0,18	4,61
8	2012	3,50	5,48
9	2013	0,02	5,10
10	2014	6,08	15,15
11	2015	11,50	14,81
12	2016	14,57	13,87
13	2017	12,97	19,29
14	2018	14,12	20,50
15	2019	2,31	12,67
16	2020	5,27	3,04
17	2021	1,53	0,28
	Укупно	72,91	150,69

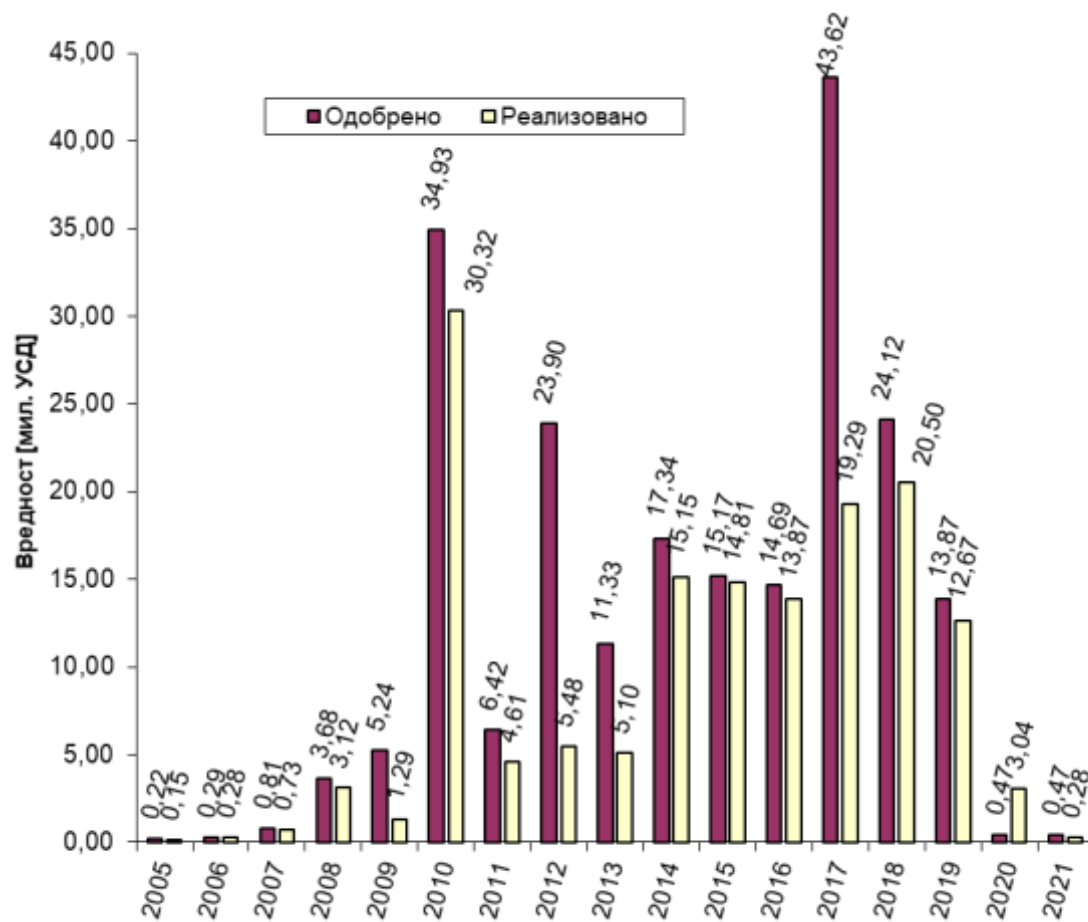
Графикон бр. 4: Упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по дозволама за ИЗВОЗ РДН(у милионима УСД)

ИЗВОЗ [милиона УСД]			
	година	Одобрено	Реализовано
1	2005	0,00	0,00
2	2006	0,09	0,09
3	2007	0,06	0,06
4	2008	0,00	0,00
5	2009	0,57	0,57
6	2010	0,30	0,15
7	2011	1,04	0,18
8	2012	4,18	3,50
9	2013	0,10	0,02
10	2014	15,77	6,08
11	2015	20,67	11,50
12	2016	9,56	14,57
13	2017	15,29	12,97
14	2018	9,92	14,12
15	2019	1,97	2,31
16	2020	6,01	5,27
17	2021	1,79	1,53
	Укупно	87,32	72,91

Графикон бр. 5: Упоредни преглед одобрених и реализованих вредности по дозволама за УВОЗ РДН (у милионима УСД)

УВОЗ [милиона УСД]			
	година	Одобрено	Реализовано
1	2005	0,22	0,15
2	2006	0,29	0,28
3	2007	0,81	0,73
4	2008	3,68	3,12
5	2009	5,24	1,29
6	2010	34,93	30,32
7	2011	6,42	4,61
8	2012	23,90	5,48
9	2013	11,33	5,10
10	2014	17,34	15,15
11	2015	15,17	14,81
12	2016	14,69	13,87
13	2017	43,62	19,29
14	2018	24,12	20,50
15	2019	13,87	12,67
16	2020	0,47	3,04
17	2021	0,47	0,28
	Укупно	216,56	150,69

Графикон бр. 6: **ИЗВОЗНЕ** дестинације РДН (према вредности издатих дозвола)

	Дестинација ИЗВОЗА	Вредност издатих дозвола [УСД]	%
1	Уједињени Арапски Емирати	500.000,00	27,9
2	Република Перу	362.535,00	20,2
3	Краљевина Холандија	257.976,90	14,4
4	Сједињене Америчке Државе	182.803,00	10,2
5	Краљевина Бахреин	173.783,04	9,7
6	Савезна Република Немачка	169.710,00	9,5
7	Све остале	147.164,81	8,2
	Укупно	1.793.972,75	100

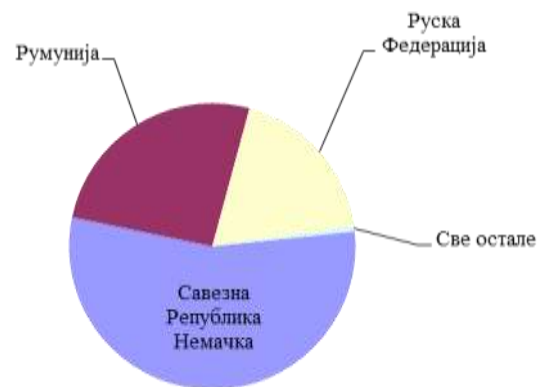
Графикон бр. 6.1.: **ИЗВОЗНЕ** дестинације РДН (према реализацији)

	Дестинација ИЗВОЗА	Вредност реализације [УСД]	%
1	Уједињени Арапски Емирати	500.000,00	32,6
2	Република Перу	362.535,00	23,6
3	Руска Федерација	324.382,17	21,2
4	Краљевина Бахреин	173.783,04	11,3
	Све остале	172.981,28	11,3
	Укупно	1.533.681,49	100

Графикон бр. 7: УВОЗНЕ дестинације РДН (према вредности издатих дозвола)

	Дестинација УВОЗА	Вредност издатих дозвола [УСД]	%
1	Савезна Република Немачка	258.719,35	55
2	Румунија	122.098,99	26
3	Руска Федерација	87.615,62	19
4	Све остале	2.481,01	1
	Укупно	470.914,97	100

Графикон бр. 7.1.: УВОЗНЕ дестинације РДН (према реализацији)

	Дестинација УВОЗА	Вредност реализације [УСД]	%
1	Савезна Република Немачка	148.310,55	53
2	Република Словенија	65.711,45	24
3	Румунија	61.729,64	22
4	Краљевина Шпанија	1.876,87	1
5	Чешка Република	85,79	0
	Укупно	277.714,30	100

Одељак 1 **Издате извозне дозволе робе двоструке намене**

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА КРАЉЕГ КОРИСНИКА	ТИП КРАЉЕГ КОРИСНИКА
Ирска	1	5A002	3.012,28	Телекомуникације и „заштита информација”	6 KD	Краљевина Холандија	ц
Краљевина Бахреин	1	1A005	173.783,04	Специјални материјали	480 KD	Краљевина Бахреин	д
Краљевина Саудијска Арабија	1	1A005	6.562,12	Специјални материјали	20 KD	Краљевина Саудијска Арабија	д
Краљевина Холандија	2	5A002	257.976,90	Телекомуникације и „заштита информација”	567 KD	Краљевина Холандија	ц
Република Естонија	1	1A005	7.065,59	Специјални материјали	19 KD	Република Естонија	ц
Република Перу	1	6A	362.535,00	Сензори и ласери	95 KD	Република Перу	в
Република Северна Македонија	1	2D002	1.458,86	Обрада материјала	2 KD	Република Северна Македонија	ц
Руска Федерација	1	1C350	21.451,34	Специјални материјали	8.000 KG	Руска Федерација	ц
Савезна Република Немачка	1	6A	169.710,00	Сензори и ласери	1.500 KD	Савезна Република Немачка	в
Сједињене Америчке Државе	2	5A002	182.803,00	Телекомуникације и „заштита информација”	12 KD	Народна Република Кина	ц
Уједињени Арапски Емирати	1	6A003	500.000,00	Сензори и ласери	1 KD	Уједињени Арапски Емирати	в
Украјина	1	2B	56.060,87	Опрема за тестирање, проверу и производњу	3 KD	Украјина	ц
Хашемитска Краљевина Јордан	1	2B001	12.445,40	Опрема за тестирање, проверу и производњу	1 KD	Хашемитска Краљевина Јордан	ц
Црна Гора	5	0C003; 1A005; 1A004; 1C350	39.108,35	Нуклеарни материјали, постројења и опрема; Специјални материјали	1 GN; 4 KD; 30 MG; 102 ML	Црна Гора	ц; д

УКУПНО

20

1.793.972,75

Одељак 2 Издате увозне дозволе робе двоструке намене

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА ПОРЕКЛА	ТИП КРАЉЕВГ КОРИСНИКА
Краљевина Шпанија	1	1C350	1.876,87	Специјални материјали	880 KG	Краљевина Шпанија	ц
Република Словенија	10	1C350; 1E002	518,35	Специјални материјали	1.600 GR; 1 KD; 3 KG; 2 LT; 1.600 ML	Краљевина Белгија; Република Француска; Савезна Република Немачка; Република Словенија	ц; в
Румунија	5	1C350	122.098,99	Специјални материјали	80.710 KG	Румунија; Савезна Република Немачка	ц
Руска Федерација	1	1C350	87.615,62	Специјални материјали	44 TN	Руска Федерација	ц
Савезна Република Немачка	7	1C350	258.719,35	Специјални материјали	10.000 KD; 112.320 KG; 151 LT; 101 ML	Савезна Република Немачка; Сједињене Америчке Државе; Република Србија; Ирска	ц
Чешка Република	2	1C350	85,79	Специјални материјали	350 GR	Уједињено Краљевство; Савезна Република Немачка	ц

УКУПНО

26

470.914,97

Одељак 3 Извоз робе двоструке намене (реализација)

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ВРЕДНОСТ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА КРАЉЕГ КОРИСНИКА	ТИП КРАЉЕГ КОРИСНИКА
Краљевина Бахреин	1	1A005	173.783,04	173.783,04	Специјални материјали	480 KD	Краљевина Бахреин	д
Краљевина Саудијска Арабија	1	1A005	6.562,12	6.562,12	Специјални материјали	20 KD	Краљевина Саудијска Арабија	д
Краљевина Холандија	1	5A002	226.280,00	15.750,21	Телекомуникације и „заштита информација”	28 KD	Краљевина Холандија	ц
Република Естонија	1	1A005	7.065,59	7.065,59	Специјални материјали	19 KD	Република Естонија	ц
Република Перу	1	6A	362.535,00	362.535,00	Сензори и ласери	95 KD	Република Перу	в
Република Турска	2	1C350	151.155,04	9.666,68	Специјални материјали	3.200 KG	Република Турска	ц
Руска Федерација	2	6A002; 1C350	1.330.451,34	324.382,17	Сензори и ласери; Специјални материјали	4.380 KD; 2.375 KG	Руска Федерација	ц
Савезна Република Немачка	2	6A002; 6A	246.645,20	57.701,40	Сензори и ласери	650 KD	Савезна Република Немачка	ц; в
Уједињени Арапски Емирати	1	6A003	500.000,00	500.000,00	Сензори и ласери	1 KD	Уједињени Арапски Емирати	в
Украјина	1	2B	56.060,87	56.060,87	Обрада материјала	3 KD	Украјина	ц
Хашемитска Краљевина Јордан	1	2B001	12.445,40	12.445,40	Обрада материјала	1 KD	Хашемитска Краљевина Јордан	ц
Црна Гора	6	1C351; 0C003; 1A005; 1C350	7.913,43	7.729,01	Специјални материјали; Нуклеарни материјали, постројења и опрема	4 KD; 31 MG; 102 ML	Црна Гора	ц; д

УКУПНО **20** **3.080.897,04** **1.533.681,49**

Одељак 4 Увоз робе двоструке намене (реализација)

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ВРЕДНОСТ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА ПОРЕКЛА	ТИП КРАЉЕГ КОРИСНИКА
Краљевина Шпанија	1	1C350	1.876,87	1.876,87	Специјални материјали	880 KG	Краљевина Шпанија	ц
Република Словенија	9	1C350	176.851,87	65.711,45	Специјални материјали	850 GR; 50.002 KG; 2 LT; 100 ML	Република Француска; Краљевина Белгија; Република Италија	ц; в
Румунија	5	1C350	122.098,99	61.729,64	Специјални материјали	42.360 KG	Румунија; Савезна Република Немачка	ц
Савезна Република Немачка	6	1C350	252.012,41	148.310,55	Специјални материјали	10.000 KD; 61.480 KG; 101 LT; 101 ML	Савезна Република Немачка; Сједињене Америчке Државе; Република Србија; Ирска	ц
Чешка Република	2	1C350	85,79	85,79	Специјални материјали	2 GR	Уједињено Краљевство; Савезна Република Немачка	ц

УКУПНО 23 552.925,94 277.714,30

Одељак 5 Одбијени захтеви за извоз робе двоструке намене

ДЕСТИНАЦИЈА	БРОЈ ИЗДАТИХ ДОЗВОЛА	БРОЈ ИЗ НКЛ	ВРЕДНОСТ	ОПИС РОБЕ	КОЛИЧИНА (У ЈЕДИНИЦИ МЕРЕ)	ЗЕМЉА КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА	ТИП КРАЈЊЕГ КОРИСНИКА
Кинеска Провинција Тајван	1	1B115	1.127.530,61	Обрада материјала	1 KD	Кинеска Провинција Тајван	в

УКУПНО **1** **1.127.530,61**

Одељак 6 Одбијени захтеви за увоз робе двоструке намене

У овом извештајном периоду није било одбијених захтева за увоз робе двоструке намене.